

KRAJOWY SEKRETARIAT ŁĄCZNOŚCI
Wały Piastowskie 24
80-855 Gdańsk
RADA KRAJOWEGO SEKRETARIATU ŁĄCZNOŚCI

Gdańsk, dnia 30 października 2024 r.

Wnioskodawca

Sekretariat Łączności NSZZ „Solidarność”
ul. Armii Krajowej 1, 78-100 Kołobrzeg
ksl-s@outlook.com

Przewodniczący, Wiesław Królikowski
tel. 505 921 751
Z-ca Bogumił Nowicki
tel. 506 121 169

Osoby, których wolności i praw wniosek dotyczy:

Pracownicy Poczta Polska S.A. ul. Rodziny Hiszpańskich 8
00-940 Warszawa
i Przedstawiciele Pracowników w Radzie Nadzorczej Spółki
i Przedstawiciel Pracowników w Zarządzie Spółki

Szanowny Pan

Dr hab. Marcin Wiącek Prof. UW
Rzecznik Praw Obywatelskich RP

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
email: biurorzecznika@brpo.gov.pl

WNIOSEK

Szanowny Panie Profesorze,

w imieniu Wnioskodawcy na mocy art. 9 pkt 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (dalej „ustawa o RPO”) wnosimy o:

- 1) podjęcie sprawy zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o RPO i przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 12 pkt 1 ustawy o RPO m.in. poprzez działanie jak w pkt 2 niżej,
- 2) zażądanie złożenia wyjaśnień w sprawie przez Ministra Aktywów Państwowych (adres: ul. Krucza 36, 00-522 Warszawa), Zgromadzenie Wspólników Poczty Polskiej S.A. (adres: ul. Rodziny Hiszpańskich 8, 00-940 Warszawa) oraz Radę Nadzorczą Poczty Polskiej S.A. (adres: ul. Rodziny Hiszpańskich 8, 00-940 Warszawa),
- 3) w razie stwierdzenia naruszenia wolności i praw człowieka i obywatela zgodnie z art. 14 pkt 2 ustawy o RPO skierowanie do każdego z ww. w pkt 2 organów wystąpienia RPO (z uwzględnieniem art. 15 ust. 1 i art. 16 ust. 1 ustawy o RPO) o respektowanie praw i wolności Pracowników Spółki i Przedstawicieli Pracowników w Radzie Nadzorczej Spółki i Przedstawiciela Pracowników Spółki w Zarządzie Spółki.

Uzasadnienie

I.

Sprawa jest bardzo poważna i wymaga pilnej interwencji. Doszło do drastycznego naruszenia konstytucyjnej zasady społeczeństwa obywatelskiego, demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej oraz związanych z nimi praw i wolności pracowników dotyczących partycypacji pracowniczej w skomercjalizowanych spółkach Skarbu Państwa – do których należy Poczta Polska S.A. jako ważny podmiot użyteczności publicznej w RP.

Dnia 12.08.2024 r. Minister Aktywów Państwowych działając jako Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Poczty Polskiej S.A. ok. 30 minut (!) przed posiedzeniem Rady Nadzorczej Spółki „dokonał odwołania” Przedstawicieli Pracowników w Radzie Nadzorczej Spółki w osobach: Robert Czyż i Magdalena Lebieź. Dostarczono wówczas ww. tzw. „protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia”

Niezależnie od wadliwego trybu także pozorne i nieprawdziwe przyczyny jakie zostały podane – mając na uwadze fakt, że odniesiono je wyłącznie do ww. Przedstawicieli – a nie innych członków Rady Nadzorczej (dodatkowo naruszenie zasady równego traktowania) – wskazują, że chodziło tylko o pretekst, w celu wyeliminowania udziału jakichkolwiek Przedstawicieli Pracowników w obecnie kluczowych dla przyszłości Spółki i jej Pracowników posiedzeniach i decyzjach Rady Nadzorczej Spółki.

Przedstawiciele Pracowników nie zostali dopuszczeni do posiedzeń Rady Nadzorczej w dniu 12 i następnym 13.08.2024 r. ani w osobach ww. ani też w osobach Przedstawicieli Pracowników, którzy uzyskali kolejną najwyższą liczbę głosów w wyborach ww. Przedstawicieli na bieżącą kadencję tj. Gawarecki Leszek, Wieniecka Katarzyna, Świder Jacek, Pawłowski Robert (por. § 35 ust. 1 Statutu Spółki).

Tym samym ww. wyeliminował udział Przedstawicieli Pracowników w posiedzeniach i działaniach Rady Nadzorczej Spółki, podczas których miały miejsce kluczowe dla Spółki i jej Pracowników czynności i decyzje m.in. (Pracownicy i ich Przedstawiciele nie znają wszystkich szczegółów – właśnie z uwagi na złamanie ww. zasad) dotyczące tzw. Planu transformacji Poczty Polskiej (zwolnienie ok. 9 tysięcy Pracowników!) oraz uchwał RN ws. osób zarządzających Spółką!

M.in. dnia 12.08.2024 doszło do „zawieszenia” przez Radę Nadzorczą pochodzącego z powszechnych, bezpośrednich i tajnych wyborów Pracowników członka Zarządu Spółki (por. § 22 i 23 Statutu Spółki).

Nie negujemy praw Skarbu Państwa, przy czym nie mogą być one wykonywane z celową (z premedytacją) eliminacją zasad, praw i wolności związanych z partycypacją pracowniczą i naruszeniem przepisów prawa!

II.

Konstytucyjna Zasada społeczeństwa obywatelskiego opiera się na założeniu, że społeczeństwo składa się z obywateli, którym przysługują określone prawa. Jako punkt wyjścia przyjmuje się, że obywatel funkcjonuje w trzech zasadniczych układach społecznych: politycznym, pracowniczym i terytorialnym (Konstytucja RP, wprowadzenie Marta Derlatka, Wydanie 1, str. 10, LexisNexis 2014).

Partycypacja pracownicza jest wobec tego fundamentalną wartością konstytucyjną – w szczególności jeśli weźmie się pod uwagę rolę – tak jeśli chodzi o znaczenie jak też po prostu wymiar czasowy – jaką praca zarobkowa pełni w życiu każdego dorosłego człowieka i obywatela i szerzej – każdej rodziny w RP.

Wobec obecnego kryzysu polskiego konstytucjonalizmu kluczowe jest działanie organów państwa – w szczególności Rzecznika Praw Obywatelskich jako konstytucyjnego organu ochrony prawa – w taki sposób, aby przypomnieć na czym naprawdę polega w systemie prawa zasada społeczeństwa obywatelskiego i że jej wymiar pracowniczy stanowi jeden z trzech podstawowych aspektów tej zasady. A ponadto, że zasada demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej obejmuje także w szczególności oparte na demokratycznych wyborach w zakładach pracy formy partycypacji pracowniczej tego rodzaju jak ww. wybór przedstawicieli pracowników do rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa powstałych w wyniku komercjalizacji.

W przeciwnym wypadku obywatele będą postrzegali Konstytucję RP nie jako najwyższe prawo RP (oddziałujące w codziennym życiu społecznym, umożliwiające obywatelom realny podmiotowy udział w życiu społeczno-ekonomicznym) tylko jako akt drugo- lub trzeciorzędny.

III.

Zgodnie z **Konstytucją RP art. 1** Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli. Zgodnie z **art. 2** Rzeczpospolita polska jest demokratycznym państwem prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Zgodnie z **art. 7** RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Zgodnie z **art. 20** Spółeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczpospolitej Polskiej. Społeczny charakter gospodarki rynkowej uwidacznia się w co najmniej równej wartości ww. filarów.

Dodatkowo zgodne z **art. 24** zdanie pierwsze Praca znajduje się pod ochroną Rzeczpospolitej Polskiej.

Zgodnie z Konwencją nr 135 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ulatwień Artykuł 1 przedstawiciele pracowników w przedsiębiorstwie będą korzystali ze skutecznej ochrony przeciwko

wszelkim aktem krzywdzącym, włącznie ze zwolnieniem, podjętym ze względu na ich charakter lub działalność jako przedstawicieli pracowników, ich przynależność związkową lub uczestnictwo w działalności związkowej, jeśli działają zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawodawstwa, układami zbiorowymi lub innymi wspólnie uzgodnionymi porozumieniami. **Artykuł 2 ust. 1** w przedsiębiorstwie będą przyznane przedstawicielom pracowników takie ułatwienia, które umożliwią im szybkie i skuteczne wykonywanie ich funkcji.

Zgodnie ze zrewidowaną **Europejską Kartą Społeczną (STE nr 163) podpisaną w imieniu RP Część I pkt 28** Strony przyjmują za cel swojej polityki, która będzie realizowana za pomocą wszelkich odpowiednich środków, stworzenie warunków, w których będą mogły być skutecznie realizowane m.in. prawa i zasady mówiące, że przedstawiciele pracowników w przedsiębiorstwie mają prawo do ochrony przed działaniami krzywdzącymi ich i powinni mieć zapewnione odpowiednie ułatwienia dla wykonywania ich funkcji. Ratyfikacja i wejście w życie ww. umowy prawa międzynarodowego jest stałym postulatem NSZZ „Solidarność”.

Zasada partycypacji pracowniczej wynikająca z zasady społeczeństwa obywatelskiego znajduje wyraz w podstawowej kodeksowej zasadzie prawa pracy wyrażonej w art. 18² Kodeksu pracy, czyli podstawowego aktu normatywnego realizującego ww. wartości w aspekcie pracowniczym zasady społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznego państwa prawnego. Zgodnie z ww. przepisem pracownicy uczestniczą w zarządzaniu zakładem pracy w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Między innymi zgodnie z art. 12 ust. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz.U. z 2024 r. poz. 1198) dopóki Skarb Państwa pozostaje jedynym akcjonariuszem spółki powstałej w wyniku komercjalizacji dwie piąte składu rady nadzorczej stanowią osoby wybrane przez pracowników. Zasady wyboru członków rady nadzorczej przez pracowników określa statut spółki albo regulaminy uchwalone w sposób określony w statucie, członkowie rad nadzorczych będący przedstawicielami pracowników wybierani są w wyborach bezpośrednich i tajnych, przy zachowaniu zasady powszechności. Na pisemny wniosek co najmniej 15% ogółu pracowników spółki przeprowadza się głosowanie o odwołanie przedstawiciela pracowników z rady nadzorczej.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i n. ww. ustawy od chwili, w której Skarb Państwa przestał być jedynym akcjonariuszem spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, postanowienia statutu dotyczące powoływania i odwoływania członków rady nadzorczej mogą być zmienione, z tym że pracownicy zachowują prawo wyboru 2-4 przedstawicieli w zależności od liczby członków całej rady nadzorczej. Członkowie takich rad nadzorczych wybierani są w wyborach bezpośrednich i tajnych, przy zachowaniu zasady powszechności. Wynik wyborów jest wiążący dla walnego zgromadzenia.

Jeszcze raz podkreślamy, że nie negujemy praw Skarbu Państwa. Natomiast to, co się stało tj. pełne i całkowite uniemożliwienie udziału Przedstawicieli Pracowników w posiedzeniach Rady Nadzorczej, które są kluczowe dla losów Poczty Polskiej– stanowi drastyczne naruszenie ww. zasad wynikających z Konstytucji RP oraz innych aktów normatywnych. Wymaga to stanowczej i jednoznacznej reakcji.

Trzeba też podkreślić, że partycypacja pracownicza w skomercjalizowanych spółkach skarbu państwa jest dodatkowo elementem **zasady demokratycznego państwa prawnego** **ureczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej z art. 2 Konstytucji RP**.

Wybory Przedstawicieli Pracowników do Rady Nadzorczej opierają się na wyborach powszechnych, bezpośrednich i tajnych całej załogi. W ten sposób ww. instytucja prawna buduje społeczną kontrolę, społeczeństwo obywatelskie oraz demokrację uczestniczącą. Obywatele nigdy nie będą mogli w pełni realizować zasady społeczeństwa obywatelskiego w wymiarach politycznym i terytorialnym, w oparciu o źródło praw i wolności jaką jest godność osoby ludzkiej, jeśli w zakładach pracy będą traktowani przedmiotowo, odcinani od możliwości partycypacji pracowniczej.

Pracownik uprzedmiotowiony w zakładzie pracy, nauczony, że jest tylko „narzędziem pracy”, które nie ma żadnego udziału w kształtowaniu życia zbiorowości w wymiarze ponadindywidualnym, nie może być w pełni świadomym i odpowiedzialnym obywatelem umiejącym korzystać z praw obywatela w dwóch pozostałych aspektach społeczeństwa obywatelskiego.

Uważamy, że instytucje prawne funkcjonujące w obszarze pracowniczego aspektu zasady społeczeństwa obywatelskiego, które najpełniej realizują zasady demokracji (uczestniczącej) (powszechne, bezpośrednie i tajne wybory), powinny być w sposób szczególny chronione przez konstytucyjne organy ochrony prawa.

Zgodnie z **art. 208 ust. 1 Konstytucji RP** Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz innych aktów normatywnych.

Prosimy o pilną interwencję z uwagi na to, że cały czas organy Spółki działają w stanie całkowitej eliminacji udziału Przedstawicieli Pracowników.

Z poważaniem

Przewodniczący RKŚ

Wiesław Królikowski

Wiceprzewodniczący RKŚ

Bogumił Nowicki

Załączniki:

1) Statut Poczta Polska S.A.

Otrzymują:

1 x Adresat

1 x d/w Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”

1 x d/w Rada Dialogu Społecznego (ul. Limanowskiego 23, 02-943 Warszawa)

....

1 x Wnioskodawca